

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

*Dla Zebrania Przedstawicieli i Rady Nadzorczej
Bałtyckiego Banku Spółdzielczego w Darłowie*

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego **Bałtyckiego Banku Spółdzielczego w Darłowie** (zwanego dalej Bankiem) z siedzibą przy ul. Bogustawa X 3, 76-150 Darłowo, na które składają się:

- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę **262 106 341,59 zł**,
- współczynnik kapitałowy na poziomie **13,72%**,
- zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące zobowiązania pozabilansowe warunkowe udzielone w wysokości **6 510 785,23 zł** oraz pozostałe w wysokości **248 184 253,77 zł**,
- rachunek zysków i strat za okres od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku wykazujący zysk netto w wysokości **990 993,56 zł**,
- zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym za okres 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku wykazujące wzrost kapitału własnego o kwotę **883 906,17 zł**,
- rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę **622 254,96 zł**,
- informacja dodatkowa obejmująca wprowadzenie i dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.) („ustawa o rachunkowości”), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także umową/statutem jednostki.

Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, Zarząd Banku oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089) („ustawa o biegłych rewidentach”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm.,
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z dnia 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z dnia 11.06.2014, str. 66) („Rozporządzenie 537/2014”),
- 4) rozdziału 7 ustawy o rachunkowości.

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności, co do tego czy sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zмовy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Bank sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Banku wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanego Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Banku przez Zarząd obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zachowujemy zawodowy sceptycyzm i zawodowy osąd oraz identyfikujemy i szacujemy ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Komunikujemy się z Komitetem Audytu w zakresie planu badania oraz znaczących ustaleń badania. Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz ujawniamy wszystkie sprawy, które mogły być uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności lub informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od Banku, zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczylismy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą nr 25/2017 Rady Nadzorczej BBS w Dąbrowie (nazwa organu dokonującego wyboru) z dnia 13.10.2017 r. Sprawozdania finansowe Banku badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31.12.2016 roku; to jest przez 2 kolejne lata.

Kluczowe sprawy dla badania sprawozdania finansowego

Za kluczowe sprawy dla badania sprawozdania finansowego uznane są te, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania za bieżący okres i wynikają ze zmian w przepisach:

- ustawy o rachunkowości wprowadzonych ustawą z dnia 15.12.2016r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2017, poz. 61), w szczególności w art. 41 ustawy o rachunkowości uchylono ust. 3 „Banki wykazują jako rozliczenia międzyokresowe przychodów również należne im odsetki od należności zagrożonych - do czasu ich otrzymania lub odpisania”,
- Rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12.10.2017r. (Dz. U. z 2017, poz. 1965).

Zmiany powyżej wskazanych przepisów skutkowały zaprzestaniem ujmowania i prezentacji przychodów zastrzeżonych (m.in. naliczonych przez Bank odsetek od należności zagrożonych oraz prowizji), do czasu ich otrzymania lub odpisania, jako rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Jednocześnie Bank tworzy odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, także skapitalizowanych, związanych z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii: „normalne”- w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych, „pod obserwacją” i z grupy „zagrożone”, z uwzględnieniem wartości zabezpieczeń, o które pomniejsza podstawę tworzenia tych odpisów aktualizujących.

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Obszar dla którego może wystąpić wyższe ryzyko zniekształcenia to należności od sektora niefinansowego. Według firmy audytorskiej, za istotne dla sprawozdawczości i procesu badania, uznaliśmy ryzyko kredytowe wpływające na jakość portfela kredytowego oraz poziom rezerw celowych, a tym samym na wynik finansowy. Nasze badanie w tym obszarze rozpoczęliśmy od zapoznania się z regulacjami wewnętrznymi i procedurami Banku. Ocenie i testowaniu podlegała również efektywność kluczowych kontroli w procesie kredytowym.

Zastosowane przez nas procedury w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyka w zakresie należności kredytowych:

1. Uzgodnienie kwot udzielonych kredytów w księgach Banku z dokumentacją źródłową.
2. Potwierdzenie poprawności klasyfikacji kredytu do odpowiedniej kategorii ryzyka zgodnie z RMF ze szczególnym uwzględnieniem restrukturyzacji czy renegocjacji harmonogramów spłat.
3. Potwierdzenie poprawności pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z RMF.
4. Potwierdzenie czy proces decyzyjny w zakresie udzielenia kredytu lub aneksu, poprawnie ocenił zdolność kredytową i udzielenie nastąpiło zgodnie z kompetencjami.
5. Potwierdzenie przez Bank posiadania operatów szacunkowych dla nieruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów i ich dat.
6. Potwierdzenie istnienia innych form zabezpieczeń i ich wartości.
7. Analizie został poddany proces tworzenia rezerw, ustanawiania zabezpieczeń, monitoringu ekspozycji kredytowych i windykacji.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa i statutem Banku.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Banku. Ponadto Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są odpowiedzialni za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności, zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach a w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynnika kapitałowego.

Obowiązkiem naszym jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach w szczególności czy bank ustalił prawidłowo współczynniki kapitałowe. Szczegółowe przepisy to Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2016 z dnia 26 czerwca 2016 roku, Prawo bankowe i ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz.U. z 2015 roku poz. 1513)

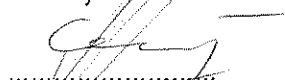
Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii w zakresie regulacji ostrożnościowych i takiej nie formułujemy.

W oparciu o przeprowadzone procedury informujemy, że nie stwierdziliśmy przypadków nieprzestrzegania przez Bank w okresie 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, obowiązujących norm ostrożnościowych i nieprawidłowości przy ustaleniu współczynników kapitałowych, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Działający w imieniu:

Zespołu Biegłych Rewidentów WIDOK II Sp. z o.o. – firma audytorska nr 1025
z siedzibą w Paprotni 19, 95-060 Brzeziny

Kluczowy Biegły rewident
Nr w rejestrze 1909.

.....
Matej Kolodziejczak

ZESPÓŁ BIEGŁYCH REWIDENTÓW
"WIDOK II" Sp. z o.o.
Paprotnia 19, 95-060 Brzeziny
tel./fax 46 874 25 94 / 504-184-050
NIP 836-00-09-705

.....
(pieczęć firmy audytorskiej uprawnionej do badania sprawozdań finansowych)

Paprotnia, dnia 28 lutego 2018 roku